

Subject : Sociology of Change & Development

Day : Tuesday
Date : 05/04/2016

Time : 3.00 P.M. TO 6.00 P.M.
Max Marks : 80 Total Pages : 2

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
  - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
-

Q.1 Explain the concept of social change and discuss the evolution of social change in structure. (16)

OR

Discuss the various factors of social change.

Q.2 Explain the processes of social change in contemporary India. (16)

OR

Discuss the changing concept of development with reference to sustainable development.

Q.3 “Unequal exchange theory of development”. Discuss. (16)

OR

Critically examine the capitalist path of development.

Q.4 Explain social structure and gender inequality as a facilitator of social economic disparities. (16)

OR

“Development and upsurge of ethnicity”. Discuss.

Q.5 Write short note on **ANY TWO** of the following: (16)

- a) Secularization
- b) Ecological perspective on development
- c) Economic reform and development
- d) Social implications of globalization

* * * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ सामाजिक बदलाची संकल्पना स्पष्ट करून सामाजिक रचनेतील बदलाबाबतच्या (१६)
उत्क्रांतीची चर्चा करा.

किंवा

सामाजिक बदलाच्या विविध घटकांची चर्चा करा.

प्र.२ समकालीन भारतातील सामाजिक बदलांच्या प्रक्रिया विषद करा. (१६)

किंवा

शाश्वत विकासाच्या संदर्भात विकासाच्या बदलत्या संकल्पनेची चर्चा करा.

प्र.३ 'विकासाचा असमान विनिमय सिद्धांत' चर्चा करा. (१६)

किंवा

विकासाच्या भांडवलशाही मार्गाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

प्र.४ सामाजिक रचना आणि लिंगभेद हे सामाजिक-आर्थिक असमानतेस सहाय्यक आहेत, (१६)
स्पष्ट करा.

किंवा

'विकास आणि वांशिक संघर्ष' चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१६)

- अ) धर्मनिरपेक्षताकरण
- ब) विकासाचा पर्यावरणात्मक दृष्टिकोन
- क) आर्थिक सुधारणा व विकास
- ड) जागतिकीकरणाचे सामाजिक परिणाम

* * * *